Opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew dwar "Il-kummerċ internazzjonali u t-tibdil fil-klima"

(2011/C 21/03)

Relatur: **is-Sinjura PICHENOT**

Nhar is-26 ta' Frar 2009, il-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew iddeċieda, b'konformità mal-Artikolu 29(2) tar-Regoli ta' Proċedura tiegħu, li jħejji opinjoni fuq inizjattiva proprja dwar

Il-kummerċ internazzjonali u t-tibdil fil-klima.

Is-Sezzjoni Speċjalizzata għar-Relazzjonijiet Esterni, inkarigata sabiex tipprepara l-ħidma tal-Kumitat dwar is-suġġett, adottat l-opinjoni tagħha nhar il-11 ta' Mejju 2010.

Matul l-463 sessjoni plenarja tiegħu li saret fis-26 u s-27 ta' Mejju 2010 (seduta tas-26 ta' Mejju), il-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew adotta din l-Opinjoni b'154 vot favur, 4 voti kontra u 7 astensjonijiet.

1. Rakkomandazzjonijiet

1.1 Filwaqt li tkun integrata fl-Istrateġija Ewropa 2020, politika ġdida tal-kummerċ għandha tipprovdi risposti għall-preokkupazzjonijiet ambjentali billi tevita t-tentazzjoni li jittieħdu miżuri protezzjonisti. Għandha tkun għas-servizz ta' suq aktar innovattiv u li jirrispetta aktar l-ambjent, u għandha tiffavorixxi l-benesseri soċjali. Sabiex titwettaq din l-ambizzjoni, l-UE tista' tagħti l-eżempju billi d-direzzjoni tat-tkabbir tinbidel f'mudell b'emissjonijiet baxxi ta' karbonju, u b'hekk tibqa' fuq quddiem nett fil-ġlieda kontra t-tisħin globali. Minħabba l-impatt tat-tkabbir ekonomiku, tat-trasport u tat-tixrid tat-teknoloġiji, il-kummerċ internazjonali sar fattur essenzjali fid-dibattiti dwar it-tibdil fil-klima u tat-tranżizzjoni lejn ekonomija ekoloġika.

1.2 Il-Kumitat jixtieq ħafna li fi ħdan id-WTO jkun hemm konklużjoni globali fil-kuntest tad-Doha li tiffaċilita l-kummerċ tal-oġġetti u s-servizzi ambjentali billi jitnaqqsu b'mod sinifikattiv il-barrieri tariffarji u nontariffarji. Fl-istess ħin, jemmen ukoll li l-UE għandha tadotta approċċ eżemplari billi tiffaċilita t-trasferiment tat-teknoloġiji "ekoloġiċi" fil-qafas tal-ftehimiet kummerċjali bilaterali u reġjonali tagħha.

1.3 Fil-kuntest ta' strateġija futura tal-kummerċ, il-KESE jirrakkomanda li jsiru aktar studji dwar id-dimensjoni ambjentali u soċjali tat-tibdil fil-klima, inkluż fil-ġestjoni tal-aspetti tal-ilma. Hu jinkoraġġixxi lis-soċjetà ċivili fl-Ewropa u fil-pajjiżi terzi biex, bi tħejjija għan-negozjati kummerċjali bilaterali u reġjonali, tinvolvi ruħha fl-istudji tal-impatt, b'mod partikolari fil-kapitolu tal-iżvilupp sostenibbli.

1.4 Fir-rigward tat-trasport, il-KESE jappoġġja l-adozzjoni tal-objettivi dinjija stabbiliti mill-UNFCCC li l-emissjonijiet tat-trasport bl-ajru jonqsu b'10 % u dawk tas-settur marittimu b'20 %. Id-deċiżjoni li jinqasmu l-isforzi għat-tnaqqis ser tolqot ukoll lis-settur tat-trasport billi l-avjazzjoni ser tiġi integrata bil-mod il-mod fl-iskema Komunitarja għall-iskambju tal-kwoti tal-emissjonijiet (EU ETS) mill-2012 'il quddiem. Għal dan l-isforz tista' tikkontribwixxi wkoll inizjattiva Ewropea bil-għan li tistabbilixxi objettivi ambizzjużi marbuta mal-effiċjenza fl-użu tal-enerġija min-naħa tat-trasport bil-baħar.

1.5 Fid-dawl tal-inċertezza tal-Qbil ta' Kopenħagen dwar it-Tibdil fil-Klima ta' Diċembru 2009 u s-segwitu tiegħu, il-pakkett tal-enerġija u l-klima stabbilixxa li f'Ġunju 2010 għandu jiġi adottat rapport – bil-proċedura ta' kodeċiżjoni mal-Parlament Ewropew – li jkun fih "proposti adatti" dwar dawk is-setturi li fihom hemm ir-riskju li jiġu rilokati l-emissjonijiet tal-karbonju minħabba li huma esposti għall-kompetizzjoni internazzjonali u/jew minħabba ż-żieda fl-ispejjeż b'rabta mal-prezz Komunitarju tas-CO_2. Għalkemm jista' jagħti l-każ li għadu mhux jidher għalissa, wara l-2013 r-riskju tar-rilokazzjoni mhux ser ikun jista' jitwarrab. Dan ir-riskju mistenni jikber hekk kif l-UE żżid il-volumi ta' kwoti li jitpoġġew għall-irkant matul is-snin, filwaqt li l-pajjiżi emittenti l-kbar li mhux pajjiżi membri tal-UE jdumu ma jistabbilixxu suq għall-iskambju tal-kwoti tal-emissjonijiet jew taxxa interna.

1.6 F'qasir żmien, ir-riskju tar-rilokazzjoni għandu jiġi limitat billi tingħata prijorità liż-żieda tal-allokazzjoni ta' kwoti tal-emissjonijiet mingħajr ħlas; id-dimensjoni ta' din l-allokazzjoni tiddependi mill-progress u r-riżultati tan-negozjati multilaterali fuq it-tibdil fil-klima. Din l-allokazzjoni mingħajr ħlas – li tkun immirata lejn is-setturi sensittivi, stabbilita fuq il-bażi tal-aħjar prestazzjonijiet u marbuta mal-fatt li jiġi sodisfatt il-kriterju doppju tal-kummerċ miftuħ u taż-żieda fl-ispejjeż tal-karbonju – għandha tiġi kkunsidrata bħala waħda tranżitorja, għandha tkun imsejsa fuq bażi empirika u għandha tissodisfa r-regoli tal-kummerċ internazzjonali u tkun konformi ma' mudell b'emissjonijiet baxxi ta' karbonju.

1.7 L-aġġustament għall-fruntieri mhux ser jiġi ġġustifikat fil-livell tad-WTO sakemm l-Unjoni Ewropea tibqa' tiffavorixxi l-allokazzjoni mingħajr ħlas – fil-fatt, l-EU ETS tista' titqabbel ma' taxxa (u b'hekk tkun tista' tiġi aġġustata għall-fruntieri) biss jekk il-kwoti kollha jitpoġġew għall-irkant. L-aħjar triq hija li meta tintemm l-allokazzjoni mingħajr ħlas, dawn l-aġġustamenti jintalbu b'mod tranżitorju għal numru ta' linji tariffarji, fuq il-bażi ta' riskji ta' rilokazzjoni tal-emissjonijiet tal-karbonju li seħħew. Quddiem il-Korp għar-Riżoluzzjoni tat-Tilwim tad-WTO jistgħu jiġu appoġġjati biss l-aġġustamenti mmirati ħafna u bbażati fuq argumenti tajbin, bl-uniku għan li ż-żieda tat-temperatura tinżamm inqas minn 2 °C – dan huwa dak li nkiseb b'mod prinċipali f'Kopenħagen.

1.8 Fid-dawl tal-iżvilupp kajman u inċert tal-proġetti għall-ħolqien ta' suq għall-iskambju tal-kwoti tal-emissjonijiet fid-dinja, għal numru ta' snin oħra l-pajjiżi membri tal-UE ser ikunu fost il-ftit pajjiżi li stabbilixxew prezz għas-CO_2. Minħabba r-riskju, li għad irid jiġi, tar-rilokazzjoni tal-emissjonijiet tal-karbonju f'xi setturi Ewropej sottomessi għall-EU ETS, il-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew jirrakkomanda wkoll li jiżdiedu sinifikattivament l-investimenti fit-tul maħsuba għad-dekarbonizzazzjoni tal-ekonomija, u li jinħoloq qafas ta' inċentivi previdibbli u stabbli li jippromovi l-innovazzjoni, ir-riċerka u l-iżvilupp fil-qasam tat-teknoloġiji nodfa li għadhom ma jistgħux jiġu kummerċjalizzati.

1.9 Għalhekk, sabiex tiżviluppa ekonomija ekoloġika u żżomm ir-rwol ta' tmexxija tagħha fil-qasam, fl-interess tagħha stess u tal-klima, l-Ewropa għandha żżomm ambizzjoni għolja ta' tnaqqis progressiv biex sal-2050 jilħqu jitnaqqsu 80 % tal-emissjonijiet, b'pereżempju objettiv intermedjarju ta' minn 25 % sa 40 % bejn l-2020 u l-2030. Il-Kumitat jipproponi li jsiru valutazzjonijiet tal-impatt (ambjent, impjieg u żvilupp) biex jiġu antiċipati t-tranżizzjonijiet bejn l-2020 u l-2050.

1.10 Il-ġlieda kontra t-tibdil fil-klima teħtieġ azzjoni kollettiva pubblika b'saħħitha fil-livell nazzjonali u f'dak Ewropew. Flimkien mal-pressjoni tas-suq (EU ETS), l-awtoritajiet pubbliċi għandhom jistabbilixxu minnufih inċentivi finanzjarji u fiskali mmirati u jiżviluppaw l-investimenti fir-riċerka u l-iżvilupp ta' teknoloġiji u servizzi "nodfa". L-awtoritajiet reġjonali u lokali jistgħu jgħinu fl-iżvilupp tat-teknoloġiji nodfa f'każ ta' sejħa għall-offerti ta' akkwist pubbliku.

1.11 Flimkien mal-produtturi li jemettu s-CO_2, il-konsumatur ukoll huwa mħeġġeġ jaqdi r-rwol tiegħu fil-ġlieda kontra l-emissjonijiet ta' gassijiet b'effett ta' serra, b'rabta diretta mal-kummerċ. Il-Kumitat iħeġġeġ li jiġi unifikat u stabbilizzat il-metodu li bih jitkejjel il-"karbonju" fil-prodotti, li jkopri l-istadji kollha mid-disinn ta' prodott sad-distribuzzjoni tiegħu. Għal dan il-għan, il-Kumitat jirrakkomanda li jittejbu l-analiżijiet taċ-ċiklu tal-ħajja billi jissaħħu l-istudji metodoloġiċi dwar il-"kalkolu tal-karbonju". Jekk l-inizjattiva tal-istandards u t-tikkettar tal-kontenut ta' karbonju tibqa' privata u deċentralizzata fi ħdan l-UE, huwa indispensabbli li jinħoloq qafas komuni għall-kejl u l-evalwazzjoni taħt ir-responsabbiltà tal-Kummissjoni jew aġenzija ddedikata għal dan ix-xogħol.

1.12 Il-KESE jirrakkomanda li, bi tħejjija għall-ġurisprudenzi futuri tal-Korp għar-Riżoluzzjoni tat-Tilwim tad-WTO, jiġi ċċarat sa liema punt il-proċeduri u l-metodi ta' produzzjoni (PMP) jistgħu jiġġustifikaw restrizzjoni tal-kummerċ b'konformità mal-eċċezzjoni ambjentali [1]. Jirrakkomanda li jiġi estiż il-mandat tal-Kumitat tal-Kummerċ u l-Ambjent tad-WTO bil-għan li jiġu ċċarati l-konsegwenzi ġuridiċi tal-każ tal-importazzjoni tal-gambli fl-Istati Uniti.

2. Il-globalizzazzjoni u l-klima

2.1 Dawn l-aħħar għexieren ta' snin kienu kkaratterizzati minn espansjoni mingħajr preċedent tal-kummerċ internazzjonali (21 % tal-PDG dinji fl-2007, mingħajr mhuwa inkluż il-kummerċ intra-Ewropew), minkejja li fl-2009 l-istess kummerċ mar lura bi 12 % minħabba l-kriżi. Minħabba l-impatt tat-tkabbir ekonomiku, tat-trasport u tat-tixrid tat-teknoloġiji, il-kummerċ internazzjonali sar fattur essenzjali fid-dibattiti dwar it-tibdil fil-klima.

2.2 S'issa l-ebda qafas teoretiku sħiħ ma jistabbilixxi jew jagħti dettalji dwar l-interferenzi kollha u r-relazzjoni kawżali bejn il-kummerċ u l-klima [2]. Fir-riċerka, l-impatti tal-kummerċ fuq il-klima, u fuq l-ambjent b'mod ġenerali, jitkejlu fuq il-bażi ta' tliet fatturi varjabbli u konnessi. Il-fattur varjabbli tal-iskala: il-kummerċ jikkontribwixxi għaż-żieda fl-attività ekonomika, u għalhekk, jekk ma tiġix żviluppata t-teknoloġija attwali, iżid l-emissjonijiet. Il-fattur varjabbli tal-kompożizzjoni: minħabba r-riorganizzazzjoni ġeografika fuq il-bażi tal-vantaġġi komparattivi, jista' jkun hemm żieda jew tnaqqis fl-emissjonijiet skont jekk il-produzzjonijiet li fihom jispeċjalizzaw il-pajjiżi bħala parti mill-globalizzazzjoni jkunux iniġġsu jew le. Il-fattur varjabbli tekniku: minħabba l-pressjoni tas-soċjetajiet ċivili bil-kompetizzjoni tal-intrapriżi u l-azzjoni tal-awtoritajiet pubbliċi, qed jiġu żviluppati teknoloġiji aktar nodfa li jnaqqsu l-emissjonijiet. L-intrapriżi Ewropej li huma sottomessi għall-EU ETS ikkontribwixxew biex l-UE tilħaq l-objettivi ta' tnaqqis li jinsabu fil-Protokoll ta' Kjoto.

2.3 Meta jingħaddu flimkien, dawn it-tliet effetti tal-kummerċ fuq l-emissjonijiet tas-CO_2 huma negattivi minħabba l-volum prevalenti ta' kummerċ li għalissa mhux ikkumpensat bit-tixird tat-teknoloġiji nodfa. Id-distanza bejn il-postijiet differenti tal-produzzjoni u dawk tal-konsum finali mhi la l-uniku fattur li għandu jitqies u lanqas il-fattur prevalenti fl-evalwazzjoni tal-karbonju.

2.4 Madankollu, teżisti rabta speċifika bejn il-klima u l-impatt tal-kummerċ fuq it-trasport [3], u b'hekk fuq l-emissjonijiet. Illum il-ġurnata ż-żejt jirrappreżenta 95 % tal-enerġija użata mit-trasport fid-dinja, u b'hekk is-settur tat-trasport nazzjonali u internazzjonali jikkontribwixxi għall-emissjonijiet ta' gassijiet b'effett ta' serra (ftit inqas minn 15 % tal-emissjonijiet totali).

2.5 Il-parti l-kbira tal-kummerċ internazzjonali jsir permezz tat-trasport marittimu (90 % tal-piż). Dan il-mezz ta' trasport jibqa' fost l-inqas li jniġġsu f'termini ta' emissjonijiet ta' CO_2 għal kull kilometru u għal kull tunnellata trasportata. Madankollu għandhom jitqiesu l-previżjonijiet tat-tkabbir. Skont l-Organizzazzjoni Marittima Internazzjonali (IMO), l-emissjonijiet tat-trasport marittimu jistgħu jittriplikaw minn issa sal-2050, speċjalment minħabba ż-żieda fil-kummerċ min-Nofsinhar għan-Nofsinhar.

(1) L-Artikolu XX tad-WTO. L-Artikolu XX tal-Ftehim Ġenerali dwar it-Tariffi u l-Kummerċ (GATT) jipprevedi l-possibbiltà ta' eżenzjoni mir-regoli tal-kummerċ ħieles jekk dawn il-miżuri jkunu ġġustifikati mill-ħarsien tal-ambjent.

(2) *Commerce et changement climatique* (Il-kummerċ u t-tibdil fil-klima), WTO u UNEP, Ġunju 2009.

(3) CESE 461/2010 (għadha ma ġietx ippubblikata fil-Ġurnal Uffiċjali).

2.6 Fl-aħħar nett, it-theddida ta' kriżi tal-ilma hija konsegwenza serja oħra marbuta mat-tisħin tal-klima. Jekk ma tittieħidx azzjoni preventiva, minn issa sal-2020 nofs il-popolazzjoni dinjija tista' tkun qed tiffaċċja r-riskju ta' nuqqas ta' ilma. Bħalissa, aktar minn 1,5 biljun abitant fid-dinja diġà m'għandhomx aċċess għall-ilma tax-xorb u faċilitajiet tad-dranaġġ. Barra minn hekk, skont il-post, il-biedja ser tbati wkoll minħabba dan in-nuqqas ta' ilma. B'hekk il-kummerċ ser isir element strateġiku għat-tiftix tal-interessi nazzjonali tas-sigurtà tal-enerġija, tal-klima u tal-ikel. Filwaqt li jikkontribwixxi għall-allokazzjoni effikaċi tar-riżorsi rari, il-kummerċ internazzjonali jista' jillimita l-pressjoni globali fuq ir-riżorsi tal-ilma.

3. **Ir-rwol potenzjali tal-kummerċ fit-tixrid tat-teknoloġiji tal-mitigazzjoni u l-adattament tal-klima**

3.1 Il-Grupp ta' Esperti Intergovernattiv dwar it-Tibdil fil-Klima (IPCC) għamel lista ta' sensiela ta' teknoloġiji tal-mitigazzjoni u l-adattament li jistgħu jgħinu biex jingħelbu l-problemi marbuta mat-tibdil fil-klima. Xi wħud minn dawn it-teknoloġiji jidhru fin-negozjati li għaddejjin bħalissa fi ħdan id-WTO dwar l-oġġetti u s-servizzi ambjentali, bħal pereżempju t-turbini tar-riħ u tal-idroelettriku, is-sistemi tat-tisħin solari tal-ilma, iċ-ċelloli fotovoltajċi jew it-tagħmir meħtieġ għat-tħaddim tal-installazzjonijiet u tat-teknoloġiji li jużaw l-enerġiji rinnovabbli.

3.2 Dawn in-negozjati dwar l-oġġetti u s-servizzi ambjentali fil-qafas tad-Doha jistgħu jikkontribwixxu għat-titjib tal-aċċess għall-oġġetti u t-teknoloġiji li jirrispettaw il-klima. Madankollu, għall-klima ftit li xejn jista' jinkiseb b'mod immedjat mil-liberalizzazzjoni tal-kummerċ. Għal firxa wiesgħa ta' prodotti, bħalma huwa l-każ b'mod partikolari tal-enerġiji rinnovabbli, il-barrieri tariffarji huma dgħajfa jew moderati (medja ta' 2 % fil-pajjiżi sinjuri, medja ta' 6 % fil-pajjiżi li qed jiżviluppaw). Min-naħa l-oħra, l-ostakli għall-investiment u l-barrieri nontariffarji għadhom ta' tfixkil serju għat-tixrid tagħhom, fosthom l-istandards tekniċi u industrijali, ir-restrizzjonijiet amministrattivi, l-obbligu tal-preżenza kummerċjali fil-pajjiż importatur għall-forrnituri tas-servizzi u r-restrizzjoni tal-attivitajiet għall-intrapriżi barranin.

3.3 Fil-kuntest ta' strateġija futura tal-kummerċ għall-2020 prevista mill-Kummissjoni, il-KESE jemmen li din l-Opinjoni toffri elementi importanti għall-objettiv imħabbar li jinsabu "inizjattivi li jiftħu l-kummerċ għal setturi tal-ġejjieni, bħal prodotti u teknoloġiji 'ekoloġiċi', prodotti u servizzi ta' teknoloġija avvanzata, u dwar standardizzazzjoni internazzjonali partikolarment f'oqsma ta' tkabbir". B'mod partikolari, il-KESE jirrakkomanda li jsiru aktar studji dwar id-dimensjoni ambjentali u soċjali tat-tibdil fil-klima, inkluż fil-ġestjoni tal-aspetti tal-ilma. Hu jinkoraġġixxi lis-soċjetà ċivili fl-Ewropa u fil-pajjiżi terzi biex, bi tħejjija għan-negozjati kummerċjali bilaterali u reġjonali, tinvolvi ruħha fl-istudji tal-impatt, b'mod partikolari fil-kapitolu tal-iżvilupp sostenibbli.

3.4 Fir-rigward tal-ilma tax-xorb, il-kummerċ internazzjonali jista' jintervjeni fil-qasam tat-trasferiment tat-teknoloġija (installazzjonijiet għad-desalinizzazzjoni tal-ilma baħar, l-użu mill-ġdid tad-dranaġġ u t-tekniki tat-trattament). Għaldaqstant, huwa tajjeb li dan l-aspett jiġi integrat fin-negozjati distinti kollha, li jkunu rakkomandati mill-KESE, dwar il-kummerċ tal-oġġetti u s-servizzi ambjentali.

3.5 Fir-rigward tat-trasport, il-KESE jappoġġja l-adozzjoni tal-objettivi dinjija stabbiliti mill-UNFCCC li l-emissjonijiet tat-trasport bl-ajru jonqsu b'10 % u dawk tas-settur marittimu b'20 %. Id-deċiżjoni li jinqasmu l-isforzi għat-tnaqqis ser tolqot ukoll is-settur tat-trasport billi l-avjazzjoni ser tiġi integrata bil-mod il-mod fl-EU ETS mill-2012 'il quddiem. Għal dan l-isforz tista' tikkontribwixxi wkoll inizjattiva Ewropea bil-għan li tistabbilixxi objettivi ambizzjużi marbuta mal-effiċjenza fl-użu tal-enerġija min-naħa tat-trasport bil-baħar.

3.6 Fost l-ostakli għat-tixrid tat-teknoloġiji nodfa u s-servizzi relatati għadha qed tidher b'mod rikorrenti l-protezzjoni msaħħa tal-proprjetà intellettwali. L-istudji juru li d-drittijiet tal-proprjetà intellettwali, speċjalment il-privattivi, żdiedu b'mod sinifikattiv mill-aħħar tas-snin 90 'l hawn. Għalkemm huwa minnu li bis-saħħa tal-privattivi, b'mod partikolari, id-detentur jista' jillimita d-disponibbiltà, l-użu u l-iżvilupp tat-teknoloġiji utli għall-ġlieda kontra t-tibdil fil-klima, dawn l-istudji reċenti juru li l-proprjetà intellettwali hija kwistjoni ewlenija għall-investimenti fit-tul u l-iżvilupp ta' teknoloġiji li għadhom mhumiex disponibbli. Min-naħa l-oħra, f'qasir żmien din ma jidhirx li hi l-aktar ostaklu deċiżiv fit-tixrid tat-teknoloġiji nodfa. Il-medja tal-prezz attwali tal-privattivi fit-teknoloġiji li jistgħu jiġu kummerċjalizzati għadha pjuttost modesta. Huwa aktar importanti li jinsab rimedju għall-problemi tan-nuqqas ta' eżekuzzjoni u rispett tad-drittijiet fuq il-proprjetà intellettwali, li għadhom qed jaħdmu kontra l-inkoraġġiment tal-esportazzjoni lejn ċerti pajjiżi.

3.7 Il-ġlieda kontra t-tibdil fil-klima teħtieġ azzjoni kollettiva pubblika b'saħħitha fil-livell nazzjonali u f'dak Ewropew. Flimkien mal-pressjoni tas-suq (EU ETS), l-awtoritajiet pubbliċi għandhom jistabbilixxu minnufih inċentivi finanzjarji u fiskali mmirati u jiżviluppaw l-investimenti fir-riċerka u l-iżvilupp ta' teknoloġiji u servizzi "nodfa" li għadhom ma jistgħux jiġu kummerċjalizzati. L-awtoritajiet reġjonali u lokali jistgħu jgħinu fl-iżvilupp tat-teknoloġiji nodfa f'każ ta' sejħa għall-offerti ta' akkwist pubbliku.

3.8 Minħabba l-kawżalità reċiproka bejn il-kummerċ miftuħ u t-tkabbir, il-kwistjoni tar-responsabbiltà tal-intrapriżi u l-konsumaturi tal-pajjiżi importaturi fl-emissjonijiet għadha miftuħa. L-Ewropa u l-Istati Uniti jassorbu nofs l-esportazzjonijiet miċ-Ċina. Il-kwistjoni hija li jinsab metodu għall-"kalkolu tal-karbonju" li ma jkunx ristrett għas-sorsi primarji tal-emissjonijiet u s-setturi relatati magħhom biss, iżda jkun mifrux għall-komponenti kollha mid-disinn ta' prodott sad-distribuzzjoni tiegħu.

3.9 Il-Kumitat jinnota li llum il-ġurnata huwa diffiċli li jitkejjel b'mod eżatt u stabbli l-kontenut f'termini ta' karbonju fi prodott minħabba d-dispersjoni u l-mobbiltà ġeografika qawwija tas-setturi globalizzati. Din id-diffikultà, li ma tistax tiġi evitata meta numru ta' attivitajiet u kompiti jitwettqu fl-istess ħin, ma tiffaċilitax id-definizzjoni ta' politiki tal-kummerċ li jkollhom l-għan li jinfurmaw u jissensibilizzaw lill-konsumaturi, bħall-inizjattivi privati tal-ittikkettar, tat-tikketta ekoloġika u taċ-ċertifikazzjoni. Il-bidla fl-imġiba u fl-għażliet individwali fi żmien ta' kriżi turi li dawn il-mekkaniżmi għandhom jiġu inkoraġġuti, iżda fil-fehma tal-Kumitat m'għandhomx jieħdu post

ir-regolazzjoni min-naħa tal-awtoritajiet pubbliċi, inklużi t-taxxi fuq l-emissjonijiet fis-sors. Il-KESE jirrakkomanda li jittejbu l-analiżijiet taċ-ċiklu tal-ħajja (LCA) u li jissaħħu l-istudji dwar il-punti metodoloġiċi diffiċli, b'mod speċjali dwar il-kalkolu tal-karbonju, iżda wkoll dwar l-aspetti finanzjarji marbutin mal-istabbiliment ta' proċeduri differenti għall-kalkolu tal-karbonju fil-livell ta' kull attur li jkun involut f'settur partikolari.

3.10 Kull politika ambjentali effikaċi għandha tagħmel distinzjoni bejn il-prodotti skont il-proċeduri u l-metodi ta' produzzjoni (PMP). It-tranżizzjoni lejn ekonomija b'emissjonijiet baxxi ta' karbonju tista' ssir biss jekk ikun possibbli li jiġu distinti l-prodotti manifatturati b'metodi li ma tantx jemettu gassijiet b'effett ta' serra. Dan ifisser li għandhom jiġu appoġġjati ċerti tekniki u mhux oħrajn. Jekk il-konsumaturi stess jagħmlu distinzjoni bejn l-oġġetti skont il-mod – ekoloġiku jew le – li bih jiġu prodotti, tkun tista' tinbidel ir-relazzjoni ta' kompetizzjoni u wieħed ikun jista' jiddeċiedi bejn żewġ prodotti manifatturati b'mod differenti.

3.11 F'dinja fejn il-prezz tas-CO_2 huwa divrenzjat, il-kwistjoni tax-xebh tal-prodotti – li huwa kunċett ċentrali tad-WTO – ma tistax tiġi evitata fid-dibattiti dwar il-kummerċ u l-klima. Il-KESE jirrakkomanda li, bi tħejjija għall-ġurisprudenzi futuri tal-Korp għar-Riżoluzzjoni tat-Tilwim tad-WTO, jiġi ċċarat sa liema punt il-proċeduri u l-metodi ta' produzzjoni (PMP) jistgħu jiġġustifikaw restrizzjoni tal-kummerċ b'konformità mal-eċċezzjoni ambjentali ([4]). Jirrakkomanda li jiġi estiż il-mandat tal-Kumitat tal-Kummerċ u l-Ambjent tad-WTO bil-għan li jiġu ċċarati l-konsegwenzi ġuridiċi tal-każ tal-importazzjoni tal-gambli fl-Istati Uniti.

4. Ir-rabtiet bejn il-kompetittività u l-klima

4.1 In-negozjati dwar il-kummerċ u l-klima jsiru fuq livelli differenti: tal-ewwel jinvolvu politiki u miżuri għat-tul, filwaqt li tal-aħħar jaħdmu fuq effetti aktar immedjati. Il-kumplessità tar-relazzjonijiet bejn il-politiki tal-kummerċ u tal-klima ġejja mill-fatt li dawn il-perijodi jirkbu fuq xulxin. Il-miżuri b'rabta mal-klima jista' jkollhom effetti fuq il-kummerċ f'qasir żmien, filwaqt li l-miżuri b'rabta mal-kummerċ għandhom biss impatt fuq il-klima f'perijodu twil ta' żmien.

4.2 Fid-dinja ideali, is-CO_2 għandu prezz wieħed li jakkumpanja l-ekonomiji tad-dinja fit-triq tat-tkabbir b'inqas emissjonijiet ta' gassijiet b'effett ta' serra, mingħajr ma jinħolqu diskriminazzjonijiet jew distorsjonijiet tal-kompetizzjoni bejn il-pajjiżi. Il-qagħda attwali tad-diskussjonijiet dwar it-tibdil fil-klima turi li din id-dinja ideali mhix ser tinħoloq mil-lum għal għada. Għal ħafna snin oħra l-prezz tas-CO_2 fid-dinja mhux ser ikun l-istess, jiġifieri bejn EUR 20 u EUR 30 kull tunnellata skont il-livell medju tiegħu mbassar fi ħdan iż-żona Ewropea, filwaqt li fil-maġġoranza l-kbira tal-pajjiżi jew reġjuni l-oħra huwa żero.

([4]) Ara nota 16 f'qiegħ il-paġna.

4.3 Il-KESE jirrikonoxxi li, f'din id-dinja imperfetta, ir-riskji li tintilef il-kompetittività u li jiġu rilokati l-emissjonijiet tal-karbonju (migrazzjoni ta' industriji li jemettu l-gassijiet b'effett ta' serra lil hinn minn pajjiżi u reġjuni fejn is-CO_2 huwa intaxxat b'rata ogħla) jikkonċernaw l-ewwel u qabel kollox il-grupp ta' pajjiżi li jimpenjaw ruħhom l-aktar fil-qasam tat-tassazzjoni tas-CO_2, jiġifieri l-Ewropa. It-tfassil u l-implimentazzjoni ta' ftehimiet settorjali internazzjonali ilhom jiġu diskussi f'dibattiti miftuħa għal aktar minn għaxar snin. Però baqa' ma ntlaħaqx kunsens, u dawn id-dibattiti għadhom ma ngħalqux iżda għadhom qed jiġu esplorati għall-industriji li jikkonsmaw ħafna enerġija. L-iżvilupp ta' enerġiji rinnovabbli bi prezz tajjeb u n-netwerks intelliġenti jistgħu jikkontribwixxu wkoll biex jiġu limitati r-riskji li tintilef il-kompetittività.

4.4 Il-Kumitat jappoġġja l-proposta tal-Kummissjoni ([5]) li hija konformi mal-istqarrija ta' Marzu 2010, li skontha l-intrapriżi Ewropej għandu jkollhom l-istess kundizzjonijiet fil-konfront tal-kompetituri barranin. F'qasir żmien is-setturi esposti għar-riskju ta' rilokazzjoni għandhom jingħataw, skont in-negozjati multilaterali dwar it-tibdil fil-klima, iżjed allokazzjonijiet mingħajr ħlas li jistgħu jilħqu l-100 % fil-bidu tal-perijodu ta' wara Kjoto (2013-2014).

4.5 Fit-tul, fil-fażi meta l-kwoti kollha jitpoġġew għall-irkant u li fiha l-prezz tal-kwoti jista' jiġi assimilat f'taxxa, il-miżuri tal-aġġustament għall-fruntieri jistgħu jikkumpensaw għall-problemi tat-telf tal-kompetittività kkawżati mill-isforzi biex jitnaqqsu l-emissjonijiet li fl-Ewropa huma ħafna ogħla minn dawk tal-imsieħba kummerċjali tagħha. Kemm jekk ikunu fil-forma ta' taxxa fuq l-importazzjoni, ta' mekkaniżmu għall-inklużjoni tal-karbonju fil-fruntieri, jew ta' obbligu li l-importaturi Ewropej jixtru krediti tal-emissjoni fi ħdan l-iskema Komunitarja għall-iskambju tal-kwoti tal-emissjonijiet jew l-EU ETS, magħrufa wkoll bħala s-"suq Ewropew tal-karbonju", dawn il-mekkaniżmi jistgħu jkunu t-tweġibiet għall-internalizzazzjoni tal-ispejjeż klimatiċi tal-attività ekonomika tas-setturi sottomessi għall-EU ETS.

4.6 L-istudji wrew li t-telf tal-kompetittività u r-rilokazzjoni tal-emissjonijiet tal-karbonju ma jidhrux sinifikattivi matul l-ewwel żewġ fażijiet tal-implimentazzjoni tal-EU ETS. Bejn l-2005 u l-2012, l-allokazzjonijiet ta' kwoti tal-emissjonijiet huma ġenerużi u fil-biċċa l-kbira mingħajr ħlas ([6]). Billi ma jeżistix suq dinji tal-karbonju, li jibqa' s-soluzzjoni ideali,

([5]) Direttiva 2009/29/KE, ĠU L 140, 5.6.2009, p. 63.

([6]) L-ewwel fażi tal-EU ETS (2005-2007) kienet fażi pilota ta' tagħlim li ppermettiet l-istabbiliment tal-prezz tal-karbonju, tal-iskambju ħieles tal-kwoti tal-emissjonijiet fl-UE kollha kif ukoll tal-infrastruttura neċessarja biex jiġu sorveljati, dikjarati u ċċekkjati l-emissjonijiet reali tal-intrapriżi kkonċernati. It-tieni fażi (2008-2012) tikkoinċidi mal-ewwel perijodu tal-impenn tal-Protokoll ta' Kjoto – perijodu ta' ħames snin li matulhom l-UE u l-Istati Membri tagħha għandhom jilħqu l-objettivi tagħhom tal-emissjonijiet definiti mill-Protokoll. Minħabba l-allokazzjoni żejda tal-kwoti matul l-ewwel fażi, il-prezzijiet tas-CO_2 waqgħu fil-ftuħ tat-tieni fażi. L-allokazzjoni żejda f'ċerti setturi matul it-tieni fażi għadha tippersisti.

il-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew jappoġġja l-iżvilupp ta' sistemi differenti ta' limitu u skambju tad-drittijiet tal-emissjoni skont is-sistema Ewropea jew ta' sistemi oħra ta' limitu u skambju li huma effikaċi daqsha. Jirrakkomanda li jiġu studjati d-diffikultajiet u s-soluzzjonijiet kollha għall-armonizzazzjoni ta' dawn is-sistemi fuq il-bażi tal-integrazzjonijiet reġjonali, u li jitqiesu l-fluttwazzjonijiet fis-sistema tal-kambju.

4.7 Jeżisti r-riskju li tintilef il-kompetittività u jiġu rilokati l-emissjonijiet tal-karbonju matul it-tielet fażi tal-EU ETS (2013-2020), li fiha huwa previst li tidħol bil-mod il-mod is-sistema tal-allokazzjoni bl-irkant u li kull sena jibdew jonqsu l-kwoti tal-emissjonijiet disponibbli sabiex jintlaħaq l-objettiv li sal-2020 l-emissjonijiet jonqsu b'20 % meta mqabbla ma' dawk tal-1990. Eventwalment, fl-2025100 % tal-kwoti ser jitpoġġew għall-irkant, b'livell minimu ta' 70 % sal-2020. Li kieku nżammet il-mira li l-emissjonijiet jitnaqqsu bi 30 %, ikun aħjar li jerġgħu jiġu eżaminati l-livelli ta' emissjonijiet li jitpoġġew għall-irkant sabiex jiġu adattati fid-dawl tar-riżultati tal-pajjiżi l-oħra li ffirmaw il-Qbil ta' Kopenħagen.

5. It-tweġiba Ewropea: il-pakkett tal-enerġija u l-klima u l-impatt tiegħu fuq il-kummerċ

5.1 Fil-kuntest tar-riskju li tintilef il-kompetittività u li jiġu rilokati l-emissjonijiet tal-karbonju minħabba li l-kwoti bil-mod il-mod qed jitpoġġew għall-irkant u minħabba l-limitu tal-emissjonijiet fl-2020, fil-pakkett tagħha dwar l-enerġija u l-klima l-Kummissjoni pproponiet tweġiba b'żewġ fażijiet. Fl-ewwel fażi għandhom jiġu identifikati s-setturi esposti fuq il-bażi ta' żewġ kriterji: l-intensità tal-kummerċ (ftuħ għall-kummerċ barra mill-Ewropa) u l-impatt tal-prezz tas-CO_2. L-ewwel lista tas-setturi "sensittivi" ġiet stabbilita f'Diċembru 2009 u ser tiġi riveduta kull ħames snin. Il-Kummissjoni eżaminat bejn 200 u 300 settur [7]. Il-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew jirrakkomanda li mill-2013, dawk is-setturi li jissodisfaw iż-żewġ kriterji flimkien tal-prezz tas-CO_2 u l-intensità kummerċjali biss ikunu jistgħu jibbenefikaw mill-allokazzjoni tas-CO_2 mingħajr ħlas fuq il-bażi ta' sistemi ta' referenza komuni għall-prestazzjoni. F'eżami preliminari ġew identifikati numru żgħir ta' setturi. B'konformità ma' din l-eżiġenza, il-Kumitat jinnota li 11-il settur [8] biss issodisfaw iż-żewġ kriterji flimkien tal-prezz tas-CO_2 u tal-intensità kummerċjali.

5.2 Il-Qbil ta' Kopenħagen, li mhux legalment vinkolanti u ftit li xejn huwa ambizzjuż, għadu ferm 'il bogħod mir-riżultat mixtieq mill-KESE fid-dikjarazzjoni tiegħu ta' Novembru 2009. Barra minn hekk, billi dan il-Qbil tfassal fil-forma ta' dikjarazzjoni u m'għandux valur legali bħal trattat, ma jsolvix il-kwistjoni tal-ġejjieni tal-Protokoll ta' Kjoto. Madankollu, għandu l-vantaġġ li joffri l-ewwel bażi għar-reġistrazzjoni u l-paragun tal-isforzi nazzjonali għall-mitigazzjoni. Fl-anness ta' dan il-Qbil, l-Ewropa żammet l-offerta kundizzjonali tagħha li tnaqqas 30 % tal-emissjonijiet ta' gassijiet b'effett ta' serra jekk il-pajjiżi industrijalizzati l-oħra jintrabtu li jagħmlu sforzi komparabbli.

5.3 Fid-dawl tal-livell ta' impenn tal-pajjiżi industrijalizzati l-oħra, l-Ewropa tista' tagħżel li żżomm mal-objettiv ta' 20 %. B'hekk tkun qed tagħżel li tillimita l-problemi ta' telf tal-kompetittività u ta' rilokazzjoni tal-emissjonijiet tal-karbonju li jistgħu jiffaċċjaw is-setturi Ewropej sottomessi għall-iskema Ewropea għall-iskambju tal-kwoti tal-emissjonijiet. Però din l-għażla ma teliminax għalkollox il-kwistjoni tar-rilokazzjoni tal-emissjonijiet tal-karbonju għal żewġ raġunijiet:

— Lewwel nett, l-objettivi u l-impenji ta' tnaqqis tal-pajjiżi l-oħra huma sempliċement imniżżla fl-Anness tal-Qbil ta' Kopenħagen, mingħajr ma ġie definit b'mod ċar mekkaniżmu legali għall-paragun tal-emissjonijiet bejn il-pajjiżi.

— U t-tieni nett, minkejja li tħabbar li ser jinħolqu swieq tal-karbonju f'xi partijiet tad-dinja (il-Kanada fl-2010, l-Awstralja fl-2011, l-Istati Unit fl-2012), il-bidu tagħhom qed ikompli jiġi pospost. Il-prezzijiet tas-CO_2 mistennija f'dawn is-swieq, li huma limitati ħafna, għadhom 'il bogħod mill-prezz Komunitarju medju.

5.4 Minħabba li l-offerta tagħha li tnaqqas l-emissjonijiet bi 30 % fl-2020 hija marbuta mal-kundizzjoni tal-isforzi u l-impenji min-naħa tal-pajjiżi l-oħra, l-Ewropa qed tiddependi minn ftehim multilaterali ipotetiku biex tibdel għalkollox it-triq tal-iżvilupp tagħha lejn mudell b'emissjonijiet baxxi ta' karbonju u b'hekk jirnexxilha tiddividi l-emissjonijiet tagħha f'erbgħa sal-2050. Irrispettivament minn kull kundizzjoni u objettiv ta' din ix-xorta, fl-Amerika u ċ-Ċina d-"dekarbonizzazzjoni" progressiva tal-ekonomija qed issir skont loġika unilaterali minn isfel għal fuq permezz tal-investiment u l-innovazzjoni. Sa ċertu punt, il-Qbil ta' Kopenħagen huwa mħatra fuq it-teknoloġija. Imħatra li għandha tieħu wkoll l-Ewropa.

(7) Skont l-Artikolu 10a(15) tad-Direttiva 2003/87/KE, "settur jew subsettur għandu jitqies li jkun espost għal riskju ta' rilaxx tal-karbonju jekk it-total tal-ispejjeż addizzjonali diretti u indiretti minħabba l-implimentazzjoni ta' dik id-Direttiva jwassal għal żieda sostanzjali fl-ispiża tal-produzzjoni, ikkalkulata bħala proporzjon tal-valur gross miżjud, ta' mill-inqas 5 %; kif ukoll l-intensità tal-kummerċ f'pajjiżi terzi, definita bħala l-proporzjon bejn il-valur totali tal-esportazzjonijiet għal pajjiżi terzi magħdud mal-valur tal-importazzjonijiet minn pajjiżi terzi u d-daqs totali tas-suq għall-Unjoni (il-fatturat annwali miżjud mal-importazzjoni totali minn pajjiżi terzi), tkun ogħla minn 10 %". Dawn is-setturi huma: il-manifattura tal-lamtu u l-prodotti li fihom il-lamtu, il-manifattura taz-zokkor, il-manifattura ta' xarbiet oħra nondistillati u ffermetati, il-produzzjoni tal-alkoħol mill-etanu minn materjali ta' fermentazzjoni, il-manifattura ta' karti u paperboard, il-manifattura ta' prodotti rfinuti tal-petrolju, il-manifattura ta' ħġieġ ċatt, il-manifattura ta' ħġieġ vojt, il-manifattura ta' madum taċ-ċeramika, il-manifattura ta' tubi tal-ħadid imdewweb, il-produzzjoni ta' ċomb, żingu u landa. Jekk ma' dawn iż-żewġ kriterji jiżdied il-kriterju ta' żieda ta' 30 % jew il-ftuħ tal-kummerċ b'aktar minn 30 %, il-lista tiżdied għal 16-il settur ieħor, jiġifieri total ta' 27.

(8) Deċiżjoni tal-Kummissjoni tal-24.12.2009, notifikata bid-dokument C(2009) 10251 (1), ĠU L 1, 5.1.2010, p. 10-18.

5.5 Għalhekk, sabiex tiżviluppa ekonomija ekoloġika u żżomm ir-rwol ta' tmexxija tagħha fil-qasam, fl-interess tagħha stess u tal-klima, l-Ewropa għandha żżomm ambizzjoni għolja ta' tnaqqis progressiv biex sal-2050 jilħqu jitnaqqsu 80 % tal-emissjonijiet, pereżempju b'objettiv intermedjarju ta' minn 25 % sa 40 % bejn l-2020 u l-2030. Il-Kumitat jipproponi li jsiru valutazzjonijiet tal-impat (ambjent, impjieg u żvilupp) biex jiġu antiċipati t-tranżizzjonijiet bejn l-2020 u l-2050.

5.6 L-iffissar ta' dan l-objettiv temporanju għandu jkun akkumpanjat minn miżuri regolatorji u fiskali li jiffavorixxu ż-żieda tal-investiment fir-riċerka u l-iżvilupp tat-teknoloġiji nodfa. Kif tenfasizza l-Komunikazzjoni Ewropa 2020 tal-Kummissjoni ([9]), in-nefqa fuq ir-riċerka u l-iżvilupp fl-Ewropa tinsab taħt it-2 %, filwaqt li fl-Istati Uniti din hija ta' 2,6 % u fil-Ġappun ta' 3,4 %, prinċipalment bħala riżultat ta' livelli aktar baxxi ta' investiment privat. Dawn il-livelli ta' nefqa fir-riċerka u l-iżvilupp mhux koerenti mal-objettivi tal-Unjoni (3 %) u l-isfidi tal-klima. Sabiex titwettaq din it-triq, il-Kumitat jipproponi li jsiru studji tal-impatt (ambjent, impjieg u żvilupp) bil-għan li jiġu antiċipati t-tranżizzjonijiet għall-istadju li jmiss tal-2020 u għall-istadji ta' wara (2030, 2040, 2050).

5.7 Fiż-żewġ każi, għażla kawta jew għażla ambizzjuża, il-pajjiżi membri tal-UE qed jirriskjaw li għal numru ta' snin oħra jkunu fost il-ftit pajjiżi li stabbilixxew prezz għas-CO_2 (f'livell mhux ta' min jinjorah) permezz tas-suq għall-iskambju tal-kwoti tal-emissjonijiet. Mingħajr ma tirrinunzja għall-ambizzjonijiet multilaterali għoljin għall-konferenzi tal-partijiet (COP) li jmiss fil-Messiku (2010) u fl-Indja (2011), l-Ewropa m'għandhiex tirriskja li tittraskura l-politiki minn isfel għal fuq (bottom up) tar-riċerka, l-innovazzjoni u l-investiment. Però, jekk tiffoka biss fuq l-effett tas-suq tal-karbonju, l-UE tkun qed tirriskja li ma tagħtix kas politiki siewja oħra għall-promozzjoni tar-riċerka, l-innovazzjoni u l-investiment. Il-pjani differenti ta' rilanċ fl-Ewropa, meta mqabbla mal-Asja u l-Amerika, diġà ma laħqux dan l-objettiv.

5.8 Il-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew jirrakkomanda b'mod diskret li r-rilokazzjoni tal-karbonju tiġi indirizzata b'approċċ pragmatiku. L-allokazzjoni mingħajr ħlas, li diġà hija mifruxa sew, għandha tkompli tiġi ppreferuta b'konformità mal-għażliet strateġiċi tal-Unjoni. L-aġġustament għall-fruntieri mhux ser jiġi ġġustifikat fil-livell tad-WTO sakemm l-Unjoni Ewropea tibqa' tiffavorixxi l-allokazzjoni mingħajr ħlas – fil-fatt, l-EU ETS tista' titqabbel ma' taxxa (u b'hekk tkun tista' tiġi aġġustata għall-fruntieri) biss jekk il-kwoti kollha jitpoġġew għall-irkant. L-aħjar triq hija li meta tintemm l-allokazzjoni mingħajr ħlas, dawn l-aġġustamenti jintalbu b'mod tranżitorju għal numru ta' linji tariffarji, fuq il-bażi ta' riskji ta' rilokazzjoni tal-emissjonijiet tal-karbonju li seħħew. Quddiem il-Korp għar-Riżoluzzjoni tat-Tilwim tad-WTO jistgħu jiġu appoġġjati biss l-aġġustamenti mmirati ħafna u bbażati fuq argumenti tajbin, bl-uniku għan li ż-żieda tat-temperatura tinżamm inqas minn 2 °C – dan huwa dak li nkiseb b'mod prinċipali f'Kopenħagen.

5.9 F'perijodu medju ta' żmien, din l-għażla titlob il-finanzjament konsegwenti ta' politika Ewropea għall-mitigazzjoni. Din inbdiet permezz tal-proġetti pilota dwar il-qbid u l-ħżin tal-karbonju, li jinkludu kumitat ta' segwitu dwar l-investimenti u l-qsim tal-proprjetà intellettwali. It-tnedija ta' miżuri temporanji għall-aġġustament tista' tkun kredibbli biss jekk magħha jkun hemm politika tal-innovazzjoni bil-għan li tfittex is-soluzzjonijiet tal-iżvilupp sostenibbli.

Brussell, 26 ta' Mejju 2010.

Il-President
tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew
Mario SEPI

([9]) COM(2010) 2020 "EWROPA 2020: Strateġija għal tkabbir intelliġenti, sostenibbli u inklussiv"